

บันทึก

เรื่อง ร่างประกาศเจ้าพนักงานจราชที่ราชอาณาจักรเกี่ยวกับเกณฑ์
ของคว้นและเสียงของรถยนต์และรถจักรยานยนต์
(ปัญหาตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖
ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔)

กรมตำรวจได้มีหนังสือ ที่ มท๐๖๑๐/๕๔๓๖ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๓๒ ถึง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือ^๑
แจ้งให้กรมตำรวจทราบความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา^๒เกี่ยวกับการตีความประกาศของคณะ
ปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ ว่า ก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ไม่ถือว่าเป็น
คว้นตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวโดยมีข้อความตอนหนึ่งสรุปได้ว่า ประกาศของคณะ
ปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ๓ ได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานจราชโดยอนุมาตราที่ ๑๖ ว่าการกระทรมมหาดไทย
ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเครื่องวัดคว้นและลักษณะคว้นที่เป็นอันตรายหรือเสื่อมเสีย
อนามัยแก่ประชาชน และเครื่องวัดเสียงและระดับเสียงอันเป็นการเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน
เท่านั้น แต่มิได้ให้อำนาจกำหนดมาตรฐานค่าคว้นดำและก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ ดังเช่น
ประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๒๒ เรื่อง กำหนด
มาตรฐานค่าคว้นดำและก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ ที่อนุญาตให้ระบายออกจากท่อไอเสียของ
รถยนต์ได้ โดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.
๒๕๒๑ นั้น

โดยที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ๓ ได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานจราชโดย
อนุมาตราที่ ๑๖ ว่าการกระทรมมหาดไทย กำหนดเครื่องวัดคว้นและลักษณะคว้นที่เป็นอันตราย
หรือเสื่อมเสียอนามัยแก่ประชาชน ตลอดจนเครื่องวัดเสียงและระดับเสียงอันเป็นการเดือดร้อน
รำคาญแก่ประชาชน แล้วแต่กรณี ซึ่งในการกำหนดรายละเอียดดังกล่าวเป็นเรื่องทางเทคนิค
ในทางปฏิบัติ กรมตำรวจจึงจะเป็นต้องอาศัยประกาศกำหนดของกระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและการพลังงาน เป็นมาตรฐานในทางปฏิบัติและเป็นที่ยอมรับของประชาชน ตลอดจน
กรมเจ้าท่าและกรมการขนส่งทางบกก็ได้ดำเนินการในทำนองเดียวกันนี้แล้ว และเนื่องจากสำนัก

^๑หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ สร.๐๖๐๑/๓๔๕๖ลงวันที่ ๒๖
พฤศจิกายน ๒๕๒๓

^๒บันทึกความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔)เรื่อง ปัญหาการ
ตีความประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ (ก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์เป็น
คว้นหรือไม่) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ สร.๐๖๐๑/๓๔๕๕ ลงวันที่ ๒๖
พฤศจิกายน ๒๕๒๓ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือแจ้งไปยังกระทรวงมหาดไทยให้ดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษอากาศและเสียงจากยานพาหนะทางบกและทางน้ำ ตามที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงานได้เสนอ ประกอบกับคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้ออกประกาศกำหนดมาตรฐานค่าควันดำและระดับเสียงใหม่ กรมตำรวจจึงจำเป็นต้องดำเนินการตามที่สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งมา แต่จากกรณีดังกล่าว หากกรมตำรวจในฐานะเจ้าพนักงานจราจรทั่วราชอาณาจักรได้ดำเนินการออกประกาศเจ้าพนักงานจราจรทั่วราชอาณาจักรฯ ให้สอดคล้องกับประกาศของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน และของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่ได้ออกไว้แล้ว ย่อมมีปัญหาในทางปฏิบัติ ตลอดจนทำให้ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ เป็นอันไม่มีผลใช้บังคับโดยปริยาย ดังนั้น ในชั้นนี้ กรมตำรวจโดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ จึงได้ดำเนินการร่างประกาศเจ้าพนักงานจราจรทั่วราชอาณาจักร กำหนดลักษณะควันของรถยนต์และรถจักรยานยนต์จะต้องมีค่าควันดำตามที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน ได้ประกาศไว้ ซึ่งกรมตำรวจเห็นว่าน่าจะกระทำได้ เพราะลักษณะของควันที่เป็นอันตรายหรือเสื่อมเสียอนามัยแก่ประชาชน นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับค่ามาตรฐานของควันที่ระบายออกมาจากท่อไอเสียของรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์นั่นเอง

อย่างไรก็ตาม เพื่อความรอบคอบและให้ได้ข้อยุติในปัญหาทางปฏิบัติดังกล่าว กรมตำรวจได้หารือพร้อมกับส่งร่างประกาศเจ้าพนักงานจราจรทั่วราชอาณาจักรดังกล่าวมาเพื่อพิจารณาว่า เมื่อกรมตำรวจได้ออกประกาศเจ้าพนักงานจราจรทั่วราชอาณาจักรดังกล่าวมาใช้แล้ว จะมีผลบังคับตามกฎหมายได้หรือไม่เพียงไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาตามข้อหารือดังกล่าว และร่างประกาศเจ้าพนักงานจราจรทั่วราชอาณาจักร เรื่อง กำหนดเครื่องวัดควันและลักษณะควันที่เป็นอันตราย หรือเสื่อมเสียอนามัยแก่ประชาชน และเครื่องวัดเสียงและระดับเสียงอันเป็นการเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน ของรถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่นำมาใช้ในทาง ประกอบกับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกรมตำรวจ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ แล้วเห็นว่า ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ ข้อ ๒^๓

^๓ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔

ข้อ ๒ ให้เจ้าพนักงานจราจรโดยอนุমัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและอธิบดีกรมเจ้าท่าโดยอนุမัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเครื่องวัดควันและลักษณะควันที่เป็นอันตรายหรือเสื่อมเสียอนามัยแก่ประชาชน และเครื่องวัดเสียงและระดับเสียงอันเป็นการเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน แล้วแต่กรณี ได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานจราจรโดยอนุမัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและอธิบดีกรมเจ้าท่าโดยอนุမัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเครื่องวัดควัน และลักษณะควันที่เป็นอันตรายหรือเสื่อมเสียอนามัยแก่ประชาชน และเครื่องวัดเสียงและระดับเสียงอันเป็นการเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน ซึ่งถึงแม้ว่าประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวมิได้บัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงานจราจรในการกำหนดมาตรฐานค่าควันดำไว้โดยชัดแจ้งก็ตาม แต่เมื่อได้พิจารณาความมุ่ง

ดังนั้น อธิบดีกรมตำรวจในฐานะเจ้าพนักงานจราจรทั่วราชอาณาจักรโดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖๖ จึงมีอำนาจออกประกาศกำหนดเครื่องวัดควันและลักษณะควันที่ออกจากท่อไอเสียของรถยนต์และรถจักรยานยนต์ อันมีลักษณะที่เป็นอันตรายหรือเสื่อมเสียอนามัยแก่ประชาชนตามร่างประกาศฯ ที่ส่งมาให้พิจารณาได้ แต่ข้อความในร่างประกาศฯดังกล่าวไม่ควรใช้คำว่า “ค่าควันดำ” อันจะทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการกำหนดมาตรฐานค่าควันดำและค่าก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ ควรใช้คำว่า “ลักษณะควัน” เพื่อให้ตรงกับข้อความที่ใช้ในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖๖ ทำนองเดียวกับประกาศกรมเจ้าท่า ที่ ๑๗๗/๒๕๒๗ เรื่อง การใช้เครื่องวัดควันและเสียงดังของเรือกล ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๒๗ ฉะนั้นเมื่อได้แก้ไขข้อความในร่างประกาศฯ ตามความเห็นข้างต้น และดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ กล่าวคือได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ประกาศดังกล่าวย่อมมีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๓๒

หมายของการออกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖๖ เพื่อควบคุมผู้นำรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และเรือกลที่มีควันและระดับเสียงอันเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย หรือก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน มาใช้ในทางหรือแม่น้ำลำคลอง แล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) มีความเห็นว่าข้อความที่ว่า “ลักษณะควันที่เป็นอันตรายหรือเสื่อมเสียอนามัยแก่ประชาชน” เป็นข้อความที่มีความหมายอย่างกว้าง และเป็นข้อเท็จจริงที่จะต้องพิสูจน์ว่าควันที่ออกจากท่อไอเสียของรถยนต์และรถจักรยานยนต์มีส่วนประกอบและปริมาณของควันอันจะเป็นอันตรายหรือเสื่อมเสียอนามัยแก่ประชาชนหรือไม่